

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

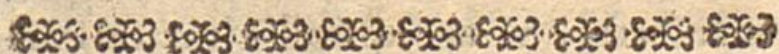
Et In octo Partes ... distincta ...

De Poenitentia Et Reliqvis Sacramentis

Vindalium, 1646

Sect. I. De ijs quæ spectant ad essentiam ordinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38867

CAPUT X.

De ordine.

SECTIO I.

*De ijs quæ spectant ad essentiam
Ordinis.*

CONCLUSIO. I.

Actio illa sensibilis quia homo ab Episcopo consecratur, & acquirit potestatem Ordinis, habet veram rationem Sacramenti.) Est de fide, vt patet ex Concilijs Florent. in decreto Eugenij, & Trident. sess. 7. can. 1. de sacramentis in genere, & sess. 23. can. 1. de sacramento Ordinis.

Ratio autem sumi debet ex dictis, vbi de sacramentis in genere: nam sacramentum nouæ legis nihil est aliud, quàm signum aliquod sensibile & externum, cuius vsu gratia confertur: at ordinatio illa, qua aliquis ab Episcopo consecratur in ministrum Ecclesiæ, est signum

sensibile & externum, cuius usu gratia confertur, ut apertè colligitur ex Paulo 2. Timoth. 1. cum ait. Admoneo te ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te, per impositionem manuum mearum; ergo tali ordinationi nihil deest ad rationem sacramenti. Confirmatur: nam Patres ordinationem inter sacramenta nouæ legis ponunt, ac præter alios Augustinus lib. 2. contra Parmenianum cap. 13. ubi Ordinem conferens cum Baptismo ait, utrumque sacramentum esse, & quædam consecratione homini dari, ac proinde neutrum iterandum esse, Cæterum quia variæ sunt ordinationes in Ecclesia, videndum est an omnes veram habeant rationem sacramenti.

CONCLUSIO II. Ordinatio Episcopi est verum sacramentum.) Probatum ex dictis nam Timotheus fuit in Episcopum ordinatus à Paulo, ex communi Patrum sententia; illius autem ordinatio erat verum sacramentum, ut ostensum est: ergo ordinatio Episcopi verum est sacramentum.

Idem probatur ex tribus principiis de quibus vix dubitari potest, primum est, in consecratione Episcopi conferri verum aliquem Ordinem, id est, gradum seu dignitatem spiritualem ad actus hierarchicos.

rarchicos exercendos; vt patet ex Concilio Trident. sess. 23. cap. 4. & can. 6. Secundum est, Ordinem Episcopalem esse Sacerdotio superiorem, vt statutum est in eodem Concilio sess. citata can. 7. & patet, quia Episcopi successerunt Apostolis, vt habetur cap. illo 4. quod intelligendum est quoad dignitatem, & potestatem ordinandi, ac confirmandi; Presbyteri verò septuaginta duobus discipulis, vt plerique Patres affirmant: hos autem longè inferiores fuisse Apostolis, vel ex eo perspicuum est, quod Mathias antea discipulus ad Episcopatum euectus fuit. Tertium est, Sacerdotium esse verum nouæ legis sacramentum, vt postea dicetur, Ex his concluditur intentum: nam si ordinatio Sacerdotalis veram habet rationem sacramenti; quidni idem affirmabimus de consecratione Episcopali, quæ vera est ordinatio, eaque Sacerdotali nobilior?

Confirmatur primò: non ideò dicimus Sacerdotium esse sacramentum, quia est cæremonia externa, qua datur potestas consecrandi Eucharistiam, quod præstare non possunt, qui non sunt Sacerdotes. At ordinatio Episcopi est cæremonia externa, qua datur potestas administrandi Confirmationem, & Ordines; item con-

de Pœnitentia. I

secranda chrisma, templa, & altaria, atque alia eiusmodi quæ non nisi inualidè præstare possunt, qui non sunt Episcopi: quidni ergo dicemus ordinationem illam verum esse sacramentum?

Confirmatur vlteriùs: nam legere Epistolam, vel Euangelium non sunt actus adeo operosi, neque tanta gratia indigent, quàm administratio Cõfirmationis, & Ordinum, & reliqua quæ ad Episcopum pertinent; si ergo vt priores actus ritè exercentur, ordinationes Diaconi, & Subdiaconi dicuntur esse sacramenta; potiori sanè iure fatendum est, ordinationem Episcopi habere veram rationem sacramenti.

Dices, in ordinatione Episcopi non reperiri materiam vel formam, adeoque eam non esse verum sacramentum. Respondeo antecedens falsum esse: nam quando ordinatur Episcopus, tres Episcopi imponunt simul manus capiti illius, & simul dicunt hæc verba, Accipe Spiritum sanctum, &c. Illa autem manuum impositio, ex communi sententia, est materia huius sacramenti; verba verò prædicta formam illius constituunt. Ceterum contra id quod ante diximus, Episcopos esse Presbyteris superiores, nonnulla satis difficilia ex Patribus obiici

DE POENITENTIA CAP. X. 195
solent, quorum solutio videri potest in 2.
parte tract. aliàs editi de sacram. disp. 7.
sect. 2.

CONCLUSIO III. Ordinatio
Sacerdotis est verum sacramentum.) Pa-
ter ex dictis : nam in Conciliis Florent.
& Trident. statuitur Ordinationem esse
verum sacramentum: hoc autem omnium
consensu, maximè conuenit ordinationi
Sacerdotali, ergo talis Ordinatio est
verum sacramentum. Confirmatur : nam
habet duas condiciones ad rationem sa-
cramenti sufficientes, nempe signum sen-
sibile, seu materiam & formam, de qui-
bus statim, & promissionem gratiæ, in-
dicatam iis verbis, quæ ab Episcopo in
Sacerdotis ordinatione dicuntur, Accipe
Spiritus sanctum, quorum remiseris
peccata, remittuntur eis, &c.

Difficultas est 1. quænam sit materia
huius sacramenti. Respondeo materiam
illius remotam esse, res quæ traduntur
ordinando, nempe calicem cum vino, &
patenam cum hostia non consecrata; pro-
ximam verò eiusmodi rerum traditio-
nem. Probat, tum ex decreto Euge-
nij sæpius citato, tum ratione commu-
ni, quia generatim in omnibus sacramen-
tis, quæ in usu consistunt, materia remo-
ta est res quæ applicatur suscipièti sacra-

amentum; proxima verò ipsa applicatio
matetia remotæ, vt satis patet ex supra-
dictis. Tum denique ex communi sensu
Theologorum, & Prælatorum qui non
putarent aliquem validè ordinatum esse
in Sacerdotem, si prædicta cæremonia
prætermiffa esset. Vnde sedulo curant, nō
tantum vt ordinando porrigantur calix
& patena, cum pane & vino, sed etiam
vt ab eo tangantur.

Verùm contra hoc grauis est obiectio,
de ordinatione Græcorum, quæ sine in-
strumentis peragitur, vt plerique testan-
tur, & ipse à Græco quodam viro docto
audiui. Vnde posset aliquis existimare,
porrectionem illam instrumentorum non
esse de essentia ordinationis Sacerdotalis.

Ita respondit Theologus quidam do-
ctissimus cui hanc difficultatem olim
proposui. Hæc tamen responsio, vt inge-
nuè dicam, neque mihi tunc placuit, ne-
que iam arridet, cùm ante dicta debeant
intelligi de materia essentiali. Eo vel ma-
ximè quia illi respondet, & super eam
cedit forma illa, Accipe potestatem of-
ferendi sacrificium, &c. quæ haudubiè est
essentialis, cùm per eam detur ordinato,
potestas consociendi corpus & sanguinem
Christi.

Quare dicent alij, Græcos vero Sa-

cerdotio, defectu materiæ essentialis. Verùm hæc responsio nobis dura videtur, tum aliis de causis, in fusiori tractatu relatis, tum præsertim quia cum Græci eo modo ordinati, non tantum alibi, sed etiam Romæ sacrum celebrent, sciente & probante Summo Pontifice, dici non potest, sine gravi iniuria Sedis Apostolicæ, eorum ordinationem esse inualidam.

Dicendum ergo videtur, ex Christi institutione, in materia ordinationis esse quandam latitudinem; ita ut per se loquendo, ea consistat in porrectione calicis, & patenæ cum pane & vino: ex concessione tamen Sedis Apostolicæ, ad eam sufficiat ex parte materiæ, manuum impositio, sine illa instrumentorum porrectione. Quemadmodum ex eadem Christi institutione, in ministro confirmationis est aliqua latitudo: nam per se loquendo, Episcopus solus potest validè tale sacramentum conferre; si tamen accedat consensus Sedis Apostolicæ, simplex Sacerdos illud validè administrare potest. Neque mirum est, quòd in sacramentis admittatur quædam latitudo, quoad partes ipsorum essentialis; quia cum non sint res physicæ, sed mortales, ex voluntate Christi pendentes, non opus est ut consistant in indivisibili. Si quis

ramen convenientiorem, & solidiorem huius nodi solutionem suggererit, eam libentissimè amplectar.

Difficultas est 2. an manuum impositio facta ab Episcopo, sit de essentia ordinationis Sacerdotalis. Respondeo affirmative, vt patet ex Concil. Trident. sess. 23. can. 4. vbi damnatur qui dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum sanctum, ac proinde frustra Episcopos dicere, quando scilicet manus imponunt, Accipe Spiritum sanctum, &c. at gratiæ promissio non est adiuncta cæremoniis accidentalibus alicuius sacramenti, sed tantum ritui illius substantiali. Quare manuum impositio facta ab Episcopo, super caput illius qui ordinatur, est de essentia talis ordinationis.

Confirmatur, nam sicut porrectio instrumentorum censetur essentialis ordinationi, quia per illam tribuitur ordinato potestas in corpus Christi verum; ita manuum impositio eidem essentialis esse debet, cum per illam tribuatur ordinato potestas in corpus Christi mysticum, vt scilicet possit homines sacramentaliter absoluerè à peccatis: siquidem sine eiusmodi potestate, non esset quis completè Sacerdos.

Ex quibus collige, in hoc sacramento

esse duas materias, & duas formas par-
 tiales; prior materia est traditio calicis
 & patenæ, cum pane & vino; forma verò
 illi respondens consistit in verbis illis,
 Accipe potestatem offerendi sacrificium.
 Posterior materia est manuum impositio,
 cui respondet illa forma, Accipe Spiri-
 tum sanctum, &c.

CONCLUSIO IV. Ordina-
 tio Diaconi est verum sacramentum.)
 Probatur: nam Diaconus ordinari solet
 per impositionem manuum, & verba illa
 ab Episcopo prolata, Accipe Spiritum
 sanctum, &c. Hæc autem verba non di-
 cuntur frustra, cum per illa conferatur
 gratia Spiritus sancti, ut constat ex Con-
 cilio Trident. sess. 23. can. 4. Quare ni-
 hil deest prædictæ ordinationi, ad veram
 rationem sacramenti.

Confirmatur: nam cum spectet ad Dia-
 conum, proximè assistere Sacerdoti cele-
 branti, & sacramenta administranti. Imò
 & interdum ex commissione Episcopi,
 vel Sacerdotis, baptismum etiam solem-
 niter conferre, Eucharistiam laicis ad-
 ministrare, aliaque graua munia obire,
 hinc patet gradum quem Diaconus in
 Ecclesia obtinet, esse magni momenti,
 illiusque ordinationem verum esse sacra-
 mentum, quo gratia ipsi conferatur, ad

prædicta officia ritè obeunda.

Quæres, quid dicendum sit de materia ordinationis Diaconi, Respondeo in ea ordinatione duplicem reperiri materiam partialem, & duplicem formam. Prima materia partialis est impositio manuum; forma verò, verba illa ab Episcopo prolata, Accipe Spiritum sanctum ad robur, & ad resistendum diabolo, & tentationibus eius. Secunda materia partialis consistit in traditione libri Euangeliorum, forma autem in verbis illis, Accipe potestatem legendi Euangelium in Ecclesia Dei, &c. Quæ omnia non melius quàm ex communi Theologorum placito, ex traditione antiqua, & praxi Ecclesiæ intelligi possunt.

Verùm contra hoc duæ obiectiones vrgeri possunt, quarum altera sumitur ex ordinatione primorum Diaconorum, de qua agitur Act. 6. Ad illam enim non potuit concurrere traditio libri Euangeliorum, cum ex communi sententia, Euangelium nondum esset scriptis mandatū. Altera sumitur ex ordinatione Diaconi, vt fit apud Græcos; siquidem illa per solam manuum impositionem, & verba quædam peragitur. Vnde sequitur traditionem libri Euangeliorum, non esse materiam essentialiter requisitam ad or-

dinationem Diaconi. Ista tamen difficultatem non continent, iis suppositis quæ supra de ordinatione Sacerdotis dicta sunt. Dicendum enim est, ex Christi institutione, in materia ordinationis Diaconi esse quandam latitudinem, ita ut etiam per se loquendo, ad eam requiratur traditio libri Euangeliorum vel aliquid æquiualens; possit tamen interdum, ex concessione Ecclesiæ, Diaconatus validè sine illa conferri.

CONCLUSIO V. Ordinatio Subdiaconi verum est sacramentum.) Probat, quia per ordinationem illam homo destinatur ad officium aliquod diuinum & sacrum exercendum; nimirum ut calicem & patenam deferat ad altare, & Diacono porrigat vinum, & aquam suppeditet ad sacrificium: Epistolam solemniter in sacrificio legat, &c. quæ omnia ut dignè & cum debita reuerentia fiant, probabilissimum est Subdiacono specialem & gratiam & dignitatem in illius ordinatione conferri: & consequenter ipsius ordinationem veram sacramentationem habere.

Dices I. plerosque Patres agendo de Ordinibus, meminisse tantum Episcoporum, Sacerdotum, & Diaconorum. Respondeo eos tunc loqui de Ordinibus

propriè hierarchicis, per quos ordinati aliquo modo præfunt aliis, quales sunt tres nominati duntaxat. Quòd enim apud veteres fiat passim mentio Subdiaconorum, res adeò perspicua est, vt probatione non indigeat. Nobis sufficiat authoritas Concilij Tridentini sess. 23. cap. 2. qua habemus, Subdiaconatus, aliorumque inferiorum Ordinum nomina & officia, ab ipso Ecclesiæ initio fuisse in usu. Vnde quod ait Urbanus relatus dist. 60. cap. 4. primitiuam Ecclesiam habuisse tantum Sacerdotium, & Diaconatum, non ita intelligendum est, vt velit Subdiaconatum non fuisse tunc Ordinem, sed, nondum inter sacros Ordines numeratum fuisse; eò quòd non haberet adiunctum castitatis votum.

Dices! 2. in Ordinatione Subdiaconi non concurrunt materia & forma, cum ei non liceat tangere vasa sacra ex Concilio Laodic. cap. 21. Ergo talis ordinatio non est verum sacramentum. Respondeo antecedens falsum esse: nam sicut in præcedentibus Ordinibus, ita, & in Subdiaconatu est duplex materia partialis, & duplex forma, nempe porrectio calicis & patenæ, sine pane & vino, cum verbis illis, Videte cuiusmodi ministeriũ vobis traditur, &c. Et porrectio libri Epistolarum,

DE POENITENTIA. CAP. X. 203

cum verbis ipsi respondentibus. Concilium autem Laodic. non intendit simpliciter prohibere, ne Subdiaconus vasa sacra contingat, vt satis potest intelligi ex vsu & praxi Ecclesiæ; sed ne ea tangat, quandiu corpus & sanguis Christi in iis continentur.

CONCLUSIO VI. Probabile est Ordinationem inferiorum clericorum esse verum sacramentum.) Probatur 1. nam Concilium Carthag. 4. agens de clericorum minorum institutione, vocat istam ordinationem, non secus ac consecrationem Episcopi, Presbyteri Diaconi, & Subdiaconi. Sicut igitur ordinatio priorum ministrorum habet rationem sacramenti, ita & ordinatio posteriorum. Eò vel maximè quia ordinatio est verum sacramentum, vt patet ex Concilio Trident. sess. 23. cap. 3. & can. 3.

Probatur 2. nam Concilium Florent. in instructione Armen. postquam dixit ordinem esse sextum sacramentū, eiusque materiam esse id, cuius traditione confertur Ordo, exempla subiungit de Presbyteratu, Diaconatu, & Subdiaconatu, tum addit. Et similiter de aliis, per rerum ad ministeria sua pertinentium, assignationem. Quibus verbis non leuiter insinuat, id quod dixerat de Ordine (nempe

illum esse sacramentum, & constare ex materia, quæ in ordinatione traditur) habere locum non tantum in tribus Ordinibus, qui maiores appellantur, sed etiam in quatuor minoribus.

Dices, inter minores Ordines olim numerari solebant ordines psalmistarum seu cantorum, & laborantium in sepultura: at tales ordines non sunt sacramenta, ergo nec ij qui minores vocantur. Respondeo non sequi: nam ordines psalmistarum, & laborantium dabantur per simplicem quandam deputationem, in ordine ad peculiare aliquod obsequium diuinum, At Ordines minores tribuuntur per cæremoniam aliquam sacram, qua confertur specialis aliqua potestas, per ordinem ad Eucharistiã, cum debito honore & reuerentia peragendam. Vnde hæc ordinatio est sacramentum, non illa.

Quæres, an sit de essentia prædictarum ordinationum, de quibus in hac, & præcedentibus conclusionibus actum est, vt instrumenta, in quorum porrectione earum materia consistit, physicè tangantur ab ordinato, Respondeo r, ex. probabili, & tutiori sententia requiri contactum physicum. Quia sicut Baptismus, Confirmatio, & Extrema vnctio conferrentur inualidè, si eorum materia susci-

DE POENITENTIA. CAP. X. 2. 0

pientem realiter non afficeret; ita cum ordinatio in usu & applicatione materiae consistat, probabilissimum est eam esse irritam, si ordinatus materiam physicè non contingat.

Respondeo 2. quando per varia instrumenta diuersæ potestates traduntur, eorum omnium contactum physicum ad valorem ordinationis, requiri, cum non sit ratio, cur vnum debeat sic contingi, potius quàm aliud. Quando verò datur eadem potestas, sufficere si vnum physicè tangatur; quanquam ex præcepto singula realiter tangenda sint, vt satis colligitur ex sollicitudine qua Episcopi curant, vt omnia ab ordinatis tangantur.

SECTIO II.

De causis, & effectibus Ordinis.

CONCLUSIO I.

Solus Episcopus est Minister ordinarius sacramenti Ordinis. Potest tamen simplex Sacerdos, ex commissione summi Pontificis, minores ordines conferre.) Prior pars est certa ex fide, vt colligitur, ex Conciliis Florent. in decreto Eug. & Trident. sess. 23. can. 4. &